

Projekt

UCHWAŁA NR

RADY GMINY ZĘBOWICE

z dnia 2025 r.

w sprawie uczczenia pamięci ofiar Tragedii Górnośląskiej

Na podstawie art.18 ust. 2 pkt 15 ustawy o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1465 z późn. zm.) oraz § 17 ust. 2 Statutu Gminy Zębówice (Dz. Urz. Woj. Opols. z 2020 r., poz., 848 ze zm.) uchwala się, co następuje :

§ 1. Składa się hołd pamięci ofiarom Tragedii Górnośląskiej, oraz tym, którzy byli prześladowani za trwanie w pamięci o tych wydarzeniach.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Zębówice.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

WÓJT GMINY ZĘBOWICE

Swoboda
Patryk Swoboda

Uzasadnienie

W styczniu 2025 roku mija 80 lat od rozpoczęcia się ciągu wydarzeń określanych wspólnie mianem Tragedii Górnośląskiej. Dotknęła ona także mieszkańców tej części regionu, która obecnie wchodzi w skład województwa opolskiego. Represje wymierzone przede wszystkim w cywilną ludność pochodzenia niemieckiego dotknęły w rzeczywistości także osoby tylko uznane za Niemców i ludzi niewygodnych dla nowej władzy. Pierwszym jej aktem były zbrodnie popełnione na ludności cywilnej. Wkraczające do górnośląskich miejscowości oddziały czerwonoarmistów dopuszczały się masowych tortur, gwałtów i mordów. Wielu ludzi straciło życie, zdrowie lub było świadkami aktów przemocy. Do rangi symbolu urosły masakry dokonane w Miechowicach pod Bytomiem, gdzie zamordowano 380 osób i podopolskich Boguszycach, gdzie zabito co najmniej 270 mieszkańców. Do tej pory nie udało się ustalić dokładnej liczby ofiar. Rozpoczęły się masowe deportacje do obozów pracy w Związku Sowieckim, z których wielu wywiezionych nigdy nie wróciło do swoich domów. Liczbę deportowanych szacuje się na nie mniej niż 46 200 osób. Tragiczny był również los pozostawionych bez głównych żywicieli rodzin. Zbrodniom i represjom towarzyszyły masowe rabunki, podpalenia i zniszczenia mienia mieszkańców regionu. Jednocześnie demontowano infrastrukturę przemysłową i wywożono ją do Związku Sowieckiego. Po zakończeniu działań wojennych prześladowania nie ustały. Komunistyczne władze Polski "ludowej", które przejęły administrację nad regionem, kontynuowały represje wobec mieszkańców Górnego Śląska. Podejrzanych o „niewłaściwe” pochodzenie umieszczano w więzieniach i obozach pracy - m.in. w Świętochłowicach–Zgodzie, Mysłowicach i Łambinowicach. Osadzonych traktowano brutalnie a często ich jedyną winą było „niewłaściwe” lub „budzące podejrzenia pochodzenie”. Panowały głód i choroby, które powodowały wysoką śmiertelność wśród uwięzionych. Tragedia Górnośląska pochłonęła tysiące ofiar. Bardzo wielu z tych, którzy przeżyli, a także ich bliskich, nie doczekało chwili, w której po przełomie ustrojowym 1989 roku można było otwarcie mówić o tych dramatycznych wydarzeniach i ich skutkach. To trwające przez niemal dwa pokolenia skazanie na niepamięć też jest jednym z elementów tego regionalnego dramatu. Żyjemy w czasie, w którym są jeszcze wśród nas ci, których represje dotknęły osobiście. Są wśród nas dzieci tych, którzy zostali zamordowani lub zmarli w obozach.

Sejmik Województwa Opolskiego przyjął uchwałą Nr XI/132/2024 z dnia 17 grudnia 2024 r. rezolucję w sprawie ustanowienia w województwie opolskim roku 2025 Rokiem Tragedii Górnośląskiej. Tym samym podzielił przekonanie wyrażone w oświadczeniu Sejmiku Województwa Śląskiego przyjętym Uchwałą nr VII/4/16/2024 z dnia 27 sierpnia 2024 r., że ogłoszenie roku 2025 Rokiem Tragedii Górnośląskiej przyczyni się do upamiętnienia tych trudnych dla mieszkańców zdarzeń oraz lepszej świadomości historycznej i pozwoli na oddanie hołdu wszystkim niewinnym ofiarom, które straciły wówczas życie, zdrowie, wolność i godność.

Ogłoszenie roku 2025 *Rokiem Tragedii Górnośląskiej* stanie się okazją do oddania hołdu ofiarom, ale też symbolicznego zadośćuczynienia tym, którym wyrządzone wówczas krzywdy towarzyszą przez całe życie. Jest to też odpowiedni moment, aby wiedzę o trudnej historii przekazać młodym mieszkańcom regionu. Jest to wreszcie najwyższy czas, aby z prawdą o tych wydarzeniach dotrzeć do świadomości mieszkańców całego kraju.